

(Dit plan van aanpak mag vrijelijk gepubliceerd worden op de eigen website ter informatie van belanghebbenden)

Plan van aanpak **risicosaneringen o.g.v. Besluit externe veiligheid Buisleidingen (BevB)**

Inleiding:

Per 1 januari 2011 is het Besluit externe veiligheid Buisleidingen (hierna BevB) van kracht geworden voor o.a. aardgasleidingen met een druk vanaf 16 bar. Het complete netwerk van de Gasunie valt daarmee onder de werking van het BevB. De afgelopen periode is berekend wat het BevB betekent voor de 12.000 kilometer aan transportleidingen van Gasunie. Uit de voorlopige berekeningen blijkt dat de aardgasleidingen van Gasunie voor het overgrote deel, 99,75% van het totale Nederlandse leidingnet, voldoet aan het BevB als het gaat om gerealiseerde (reeds aanwezige) bebouwing en het plaatsgebonden risico (PR). Bij 0,25%, dat is bij elkaar opgeteld ongeveer 30 kilometer, is indicatief sprake van PR-knelpunten nabij gerealiseerde bebouwing. In deze gevallen liggen er kwetsbare objecten binnen de PR 10^{-6} per jaar contour van een leiding. Hoewel de leidingen intrinsiek veilig in de ondergrond liggen – het gaat immers over een rekenkundige benadering – is een correctie nodig om volledig te kunnen voldoen aan het BevB. Gasunie gaat de PR knelpunten, die met de komst van het BevB zijn ontstaan, de komende drie jaren saneren. Over het plan van aanpak is overleg gevoerd met het ministerie van Infrastructuur en Milieu (IenM). Onderstaand treft u het plan van aanpak aan zoals dat is afgestemd met IenM.

Met en is weten:

PR (februari 2011)

Met en is weten, oftewel berekeningen kunnen indicatief laten zien waar de PR knelpunten zich bevinden. Gasunie heeft daarom in de afgelopen maand het gastransportnet doorgerekend met het RIVM bestand "Wonen en Werken 2010". Dit bestand is speciaal t.b.v. saneringsdoeleinden aan Gasunie beschikbaar gesteld door het Rijks Instituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne (RIVM). De berekeningen leverden op sommige plaatsen grotere PR 10^{-6} per jaar contouren rondom de leidingen op. *(in verreweg de meeste gevallen ligt deze contour op de leiding of daar vlak bij)*. Deze zijn vervolgens geprojecteerd over de gerealiseerde bebouwing in Nederland. Hierdoor is indicatief zichtbaar geworden waar bebouwing binnen de PR- 10^{-6} per jaar contouren van de leidingen voorkomt. Dat wil overigens nog niet zeggen dat dit allemaal saneringssituaties zijn. Na "aftrek" van lintbebouwing en overige beperkt kwetsbare objecten blijven de situaties over waar kwetsbare objecten binnen PR 10^{-6} per jaar contouren zijn gelegen. Dit zijn de potentiële PR-knelpunten die door Gasunie ter controle aan de gemeenten worden aangeboden. De gemeenten krijgen zo de gelegenheid om aanvullingen te leveren op de door Gasunie gebruikte bebouwingsgegevens. Als na verwerking van de aanvullende gegevens de PR knelpunten nog steeds bestaan zal Gasunie passende maatregelen nemen om de situatie te saneren. Tot sanering wordt eveneens overgegaan als gemeenten aan geven dat de door Gasunie gebruikte gegevens in orde zijn. Het zou namelijk zo kunnen zijn dat deze gegevens niet juist zijn of onvolledig. *(hoe daar mee omgegaan moet worden is verderop te lezen)* Ter controle kan het bevoegd gezag RO *(meestal zijn dit de gemeenten)* die over een CAROLA licentie beschikken *(zie website RIVM)*, de situatie met CAROLA zelf narekenen.

Wat we (*nog*) niet weten is waar zich geprojecteerde PR-knelpunten bevinden. Onder "geprojecteerd" verstaan we bouwmogelijkheden die nu nog niet zijn gerealiseerd maar wel mogen worden gebouwd o.g.v. de nu geldende bestemmingsplannen of verleende vrijstellingen. Gasunie beschikt niet over deze informatie maar de gemeenten wel. De gemeenten moeten dan ook kritisch naar dit soort geprojecteerde bouwmogelijkheden kijken als deze zich bevinden binnen de huidige PR 10^{-6} per jaar contouren van de leidingen van Gasunie. Met de door Gasunie verstrekte informatie (*geografisch kaartje met daarop de PR 10^{-6} contour per jaar en de huidige aard bestaande bebouwing*) in combinatie met het ter plaatse geldende RO-plan of vrijstelling kunnen gemeenten deze check uitvoeren.

Is het niet te verwachten dat realisatie van de bouwplannen binnen de planperiode haalbaar is, dan ligt het, uit oogpunt van een goede ruimtelijke ordening gezien, voor de hand om weg te bestemmen. Wordt er wel binnen de planperiode gebouwd dan dient er eerst gekeken te worden of nog planoptimalisatie mogelijk is waardoor het nemen van extra maatregelen bij de leiding kan worden voorkomen. Is dat niet mogelijk maar blijft het een PR-knelpunt, dan worden er door Gasunie, binnen 3 jaar na realisatie van de bebouwing, passende maatregelen bij de leidingen getroffen.

In het BevB is juridisch gezien geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerd (*of bestaand*) en niet gerealiseerd (*geprojecteerd*). Het zijn beide PR-knelpunten die o.g.v. het BevB gesaneerd moeten worden. In de praktijk is er natuurlijk wel een groot verschil; gerealiseerd is bestaand en is een vaststaand feit (*zie hiervoor*), geprojecteerd is niet gerealiseerd en weten we er (*nog*) niet van af en er zijn bovendien wellicht nog mogelijkheden om saneren te voorkomen door bijvoorbeeld het plan iets aan te passen.

GR (maart 2011)

Om er globaal achter te komen waar in Nederland de oriëntatiewaarde van het GR wordt overschreden is Gasunie bezig voor haar hele net een GR-screening uit te voeren. Hiervoor wordt eveneens het RIVM bestand "*Wonen en Werken 2010*" gebruikt. Ieder bestand kent zo zijn beperkingen, daarom levert de screening hooguit een indicatie op van GR-aandachtspunten, het is dus zeker geen volwaardige GR-berekening.

Indien de screening een indicatie oplevert dat er mogelijk sprake is van een GR-aandachtspunt, dan worden deze gemeenten daarvan afzonderlijk schriftelijk op de hoogte gebracht. (*de overige gemeenten die liggen binnen het invloedsgebied (GR 1% letaliteitgrens) van een leiding van Gasunie krijgen eveneens een brief, maar met een iets andere inhoud*). De gemeenten krijgen hiermee de gelegenheid te controleren of het aandachtspunt werkelijk bestaat en hoe groot de omvang daarvan is. (*zie verder bij GR: informatie naar gemeente*)

Gemeenten die geen informatie van Gasunie ontvangen over GR-aandachtspunten, kunnen er niet zondermeer vanuit gaan dat er geen GR-aandachtspunt voorkomt op hun grondgebied. Het is daarom altijd raadzaam voor gemeenten om GR-aspecten binnen het invloedsgebied van de aardgasleiding met een druk van 16 bar of hoger, (*dus geen distributieleidingen*) te beoordelen. Vermeende GR-aandachtspunten kunnen gemeld worden bij Gasunie. (*zie verder bij GR: informatie naar gemeente*)

PR: informatie naar gemeenten: (vanaf 18 maart 2011) Algemeen

Na de fase van het weten komt het informeren van de gemeenten.

Alle gemeenten die te maken hebben met een PR 10^{-6} per jaar contour van Gasunie leidingen op hun grondgebied, worden schriftelijk geïnformeerd door Gasunie. In de brief staat algemene informatie inclusief de waarschuwing om binnen deze contour alert te zijn op eventueel geprojecteerde situaties, of meer specifieke informatie, indien Gasunie een indicatie heeft dat er mogelijk sprake is van een PR-knelpunt. *(Daarnaast is het zaak regelmatig de relevante websites over dit onderwerp te raadplegen van o.a. Gasunie, VROM-Inspectie, ReLEVant, RIVM en VNG).*

PR knelpunten bij gerealiseerde bebouwing

De gemeenten, waarvan Gasunie op basis van de haar bekende gegevens, een indicatie heeft dat er sprake is van een PR-knelpunt *(dit kunnen er ook meerdere zijn)* bij gerealiseerde bebouwing, worden hierover schriftelijk door Gasunie geïnformeerd. Dit zal vanaf 18 maart 2011 plaatsvinden. De brief zal gericht zijn aan het college van B&W van de gemeente.

De informatie bestaat uit een geografisch kaartje met daarop aangegeven de PR 10^{-6} per jaar contour, de betreffende leiding, globaal de aard van de bebouwing en indicatief het PR-knelpunt. Het kan natuurlijk best zo zijn dat de gemeente over actuelere informatie beschikt dan Gasunie. Zo kan er sprake zijn geweest van sloop of bestemmingswijzigingen of staat dit op redelijk korte termijn te gebeuren. Mocht dit zo zijn dan wil Gasunie dat graag weten. Gasunie wil daarnaast ook geïnformeerd worden door de gemeenten als de informatie juist is. Gemeenten krijgen daarom 8 weken de tijd om te reageren op de ontvangen informatie, dus t/m 13 mei 2011. Het is belangrijk dat gemeenten binnen deze termijn reageren naar Gasunie. Reageren gemeenten buiten deze termijn dan worden die gemeenten niet meegenomen in de 1^e planning van Gasunie, maar komen ze later aan de beurt, met het risico dat de eventuele meerkosten voor eigen rekening zijn.

PR knelpunten bij nog niet gerealiseerde bebouwing (geprojecteerd)

V.w.b. het melden van een geprojecteerd PR-knelpunt geldt onderstaande werkwijze. Het gaat hier dan om geprojecteerde PR-knelpunten, liggend binnen een PR 10^{-6} per jaar contour, die binnen de planperiode gerealiseerd worden en waar planoptimalisatie niet meer mogelijk is. Indien de bouw binnen de planperiode niet realistisch is ligt wegbestemmen voor de hand. Gemeenten zijn er zelf verantwoordelijk voor om de situatie rondom aardgasleidingen goed te beoordelen en tijdig te reageren naar Gasunie. Bij de melding dient de aard van de bebouwing vermeld te worden, tevens kan een CAROLA-berekening worden bijgevoegd. Omdat gemeenten bij geprojecteerde situaties zelf actief onderzoek moeten verrichten naar bouwmogelijkheden in geldende bestemmingsplannen en vrijstellingen, krijgen ze hier dan ook tot 1 september 2011 de tijd voor. Het is ook hier weer belangrijk dat gemeenten binnen deze termijn reageren naar Gasunie. Gasunie wenst namelijk om budgettaire en planningstechnische redenen nog dit jaar een overzicht te hebben van alle PR-knelpunten, inclusief zoveel mogelijk geprojecteerde PR knelpunten. Op deze manier kan er mogelijk werk met werk gemaakt worden als er in de buurt van een geprojecteerd PR-knelpunt toch al een bestaand PR-knelpunt moet worden gesaneerd. In andere gevallen vindt een eventuele sanering niet eerder plaats na dat de bouw is gerealiseerd.

Geen informatie ontvangen?

Gemeenten die om een of andere reden geen brief hebben ontvangen van Gasunie, maar op basis van eigen informatie kunnen aantonen dat er toch een PR-knelpunt bij een aardgasleiding van Gasunie is, of op termijn kan ontstaan, kunnen dit voor 13 mei 2011 schriftelijk melden bij Gasunie. *(zie hiervoor landelijke kaart tracébeheerder Gasunie en aangeven contactgegevens)*

PR: voorbereiding door Gasunie: (mei 2011 – december 2011) Reageren binnen 8 weken is belangrijk

Na de hiervoor genoemde 8 weken reactieperiode voor gemeenten gaat Gasunie aan de slag met de ontvangen informatie van gemeenten. Gemeenten die niet gereageerd hebben binnen de reactieperiode neemt Gasunie niet mee in de voorbereidende werkzaamheden, voorafgaand aan de saneringen. Deze gemeenten komen op een later tijdstip aan de orde en vallen buiten de 1^e planning. Gasunie heeft voor het saneren van PR-knelpunten beperkt de tijd gekregen. *(PR knelpunten bij gerealiseerde bebouwing tot 1 januari 2014, voor PR geprojecteerd is dit 3 jaar na realisatie)* Deze tijd lijkt ruim voldoende maar gezien de tijd die nodig is om de juiste informatie te vergaren, de saneringen voor te bereiden en uit te voeren, moet er wel voortvarend worden gewerkt. Gemeenten die te laat reageren vallen daarom in 1^e instantie buiten de boot omdat Gasunie door moet.

Onderzoek hoe PR-knelpunt op te lossen

Op basis van de ontvangen informatie van de gemeenten kan blijken dat een indicatief PR-knelpunt verdwijnt, kleiner of groter is dan aanvankelijk gedacht. Vervolgens wordt door Gasunie gekeken welke maatregelen geschikt en toepasbaar zijn om het PR-knelpunt te kunnen saneren. Hiervoor zal vaak veldonderzoek nodig zijn. Dit wordt uitgevoerd door de tracébeheerders van Gasunie. Deze medewerkers zijn lokaal bekend en kennen de gemeenten uit eerdere contacten. Met de desbetreffende grondeigenaar/gebruiker wordt contact opgenomen om een door Gasunie geselecteerde risico reducerende maatregel af te stemmen. *(dit kan ook een gemeente zijn)* Uiteraard dient deze eerst goedkeuring te verlenen aan Gasunie om de maatregel(en) op zijn eigendom te mogen uitvoeren. Daarnaast zijn mogelijk nog andere goedkeuringen en/of vergunningen nodig om het werk te mogen uitvoeren. Na al deze voorbereidingen wordt een definitief landelijk saneringsplan opgesteld, dat vervolgens conform planning wordt uitgevoerd. Het doel van Gasunie is om dit saneringsplan uit te voeren binnen de termijn van 3 jaar die het BevB voorschrijft.

PR: uitvoering saneringen door Gasunie: (juni 2011 – december 2013) Risicoreducerende maatregelen

Een risicosituatie kan gesaneerd worden met het treffen van risico reducerende maatregelen. Deze organisatorische en fysieke maatregelen zijn ontworpen door Gasunie en vervolgens getoetst en gewaardeerd door het RIVM op hun risicoreducerende effecten. Dit effect wordt tot uitdrukking gebracht door een risicoreducerende factor, die het RIVM heeft toegekend aan de maatregelen, afzonderlijk en aan een combinatie daarvan. Deze factor wordt vervolgens toegepast, uiteraard nadat de maatregel (*bij anticipatie: op termijn*) is uitgevoerd, in de herberekening van het risico. D.m.v. de nieuwe risicoberekening is aantoonbaar dat de situatie is gesaneerd. (*meer informatie hierover is te vinden op de website van het RIVM*)

Maatregel "strikte begeleiding van werkzaamheden"

Een risico reducerende maatregel welke direct kan worden uitgevoerd is het toepassen van "strikte begeleiding van werkzaamheden" bij alle gerealiseerde PR knelpunten.

Deze maatregel bestaat uit het actief benaderen van grondroeders (*gravers vooral*) die zich o.g.v. de Wet Informatie Uitwisseling Ondergrondse Netten (*WION*) gemeld hebben voor het uitvoeren van grondroer-activiteiten nabij leidingen van Gasunie. Tevens wordt de leiding direct na het ontvangen van de melding tijdelijk extra gemarkeerd met de bekende gele markeringspalen of waarschuwingsborden van Gasunie. Op deze manier wordt het de grondroerder nog eens extra duidelijk gemaakt waar de leiding ligt, zodat er geen misverstand kan bestaan waar hij niet zonder toezicht van Gasunie mag graven. Daarnaast worden er uiteraard tussen de grondroerder en Gasunie nadere afspraken gemaakt over wanneer en hoe de grondroeractiviteiten worden uitgevoerd. Gasunie houdt altijd toezicht tijdens het uitvoeren van deze werkzaamheden.

De betreffende gemeenten worden geïnformeerd als en waar Gasunie deze maatregel toepast. Gasunie voert de maatregel tevens door in haar administratieve systemen zodat gewaarborgd is dat deze wordt geïmplementeerd als er een melding binnenkomt. De VROM Inspectie kan hier desgewenst controle op uitoefenen.

Overige maatregelen

De overige gerealiseerde PR-knelpunten, waarvoor deze organisatorische risico reducerende maatregel geen, of onvoldoende soelaas biedt, worden uitgevoerd conform de planning van het saneringsplan dat in de voorbereidende fase is opgesteld.

Zodra Gasunie met de grondeigenaar over het treffen van een risicoreducerende maatregel overeenstemming heeft bereikt en er is zicht op realisatie daarvan (*bijvoorbeeld is het technisch uitvoerbaar en kunnen eventueel benodigde vergunningen worden verkregen*) worden gemeenten schriftelijk geïnformeerd over de te treffen maatregel. Hierbij wordt de risicoreducerende factor die aan de maatregel is toegekend en de omvang van de PR 10^{-6} contour per jaar na toepassing daarvan vermeld. Gemeenten beschikken zo over voldoende informatie om eventueel op grond van art. 17 lid 4 BevB te kunnen anticiperen met hun RO-plannen op de risicosanering. Een RO-plan hoeft dus niet te wachten op de sanering van het risico, maar kan, vooruitlopend op de sanering daarvan, worden vastgesteld. De gemeente moet uiteraard wel rekening houden met de overige voor hun relevante bepalingen van het BevB (*o.a. art. 14 verplichte opname in bestemmingsplannen van Gasunie leidingen*) en de door Gasunie verstrekte informatie over de leiding, (*ligging PR 10^{-6} per jaar contour na sanering, exacte ligging etc.*) zodat geen nieuw PR-knelpunt ontstaat.

GR: informatie naar gemeenten: (16 mei 2011) Algemeen

Alle gemeenten die te maken hebben met een invloedsgebied (*GR 1% letaliteitgrens*) van een Gasunie leiding op hun grondgebied worden schriftelijk geïnformeerd door Gasunie. In de brief staat of algemene informatie, inclusief de waarschuwing om in het invloedsgebied van leidingen alert te zijn op eventueel geprojecteerde situaties, of meer specifiek, indien Gasunie een indicatie heeft dat er mogelijk sprake is van een GR-aandachtspunt. *(Daarnaast is het zaak regelmatig de relevante websites over dit onderwerp te raadplegen van o.a. Gasunie, VROM-Inspectie, RelEVant, RIVM en VNG).*

GR-aandachtspunten bij gerealiseerde bebouwing

De gemeenten, waarvan Gasunie op grond van de haar beschikbare informatie, een indicatie heeft dat er mogelijk sprake kan zijn van een overschrijdingssituatie GR, krijgen vanaf 16 mei 2011 hierover een informatiebrief van Gasunie. De brief wordt geadresseerd aan het college van B&W van de gemeente. De informatie bestaat uit een geografisch kaartje met daarop aangegeven de leiding met bijbehorend invloedsgebied en de locatie van het mogelijke GR-aandachtspunt.

Met hetzelfde schrijven worden de desbetreffende gemeenten geadviseerd de situatie(s) met CAROLA door te rekenen, daarbij gebruik makend van hun eigen actuele bevolkingsdata. Een juist beeld van actuele aanwezige bevolking binnen het invloedsgebied van de leiding is daarbij van groot belang. Feitelijk dienen gemeenten een GR-berekening met CAROLA te maken ter controle of het hier echt om een overschrijding van de oriëntatiewaarde van het GR ter plaatse gaat. De resultaten hiervan moeten teruggekoppeld worden aan Gasunie. Gemeenten krijgen hier 6 maanden de tijd voor, dus t/m 18 november 2011.

Het is belangrijk dat gemeenten binnen deze termijn reageren naar Gasunie. De reden hiervoor staat hieronder uitgelegd bij GR: selectie saneringssituaties.

GR-aandachtspunten bij nog niet gerealiseerde bebouwing (*geprojecteerd*)

Met dezelfde brief worden gemeenten tevens verzocht om alert te zijn op eventueel geprojecteerde GR-aandachtspunten nabij Gasunie leidingen. Het gaat dan met name om die situaties waarbij de oriëntatiewaarde dreigt te worden overschreden indien tot realisatie wordt overgegaan. Heeft een gemeente het vermoeden dat een dergelijke situatie zich voordoet dan wordt de gemeente verzocht dit z.s.m. aan Gasunie te melden. De melding dient voorzien te zijn van een CAROLA-berekening. Gemeenten krijgen vanwege de te plegen onderzoekinspanningen hier tot 18 november 2011 de tijd voor.

Ook bij het geprojecteerd GR is het weer belangrijk dat gemeenten binnen deze termijn reageren naar Gasunie. De reden hiervoor staat hieronder uitgelegd bij GR: selectie saneringssituaties.

Geen informatie ontvangen?

Gemeenten die om een of andere reden geen brief hebben ontvangen van Gasunie, maar op basis van een eigen berekening met CAROLA kunnen aantonen dat er toch een GR-aandachtspunt bij een aardgasleiding van Gasunie is, kunnen dit voor 18 november 2011 schriftelijk melden bij Gasunie. *(zie hiervoor landelijke kaart tracébeheerder Gasunie en aangeven contactgegevens)*

GR: voorbereiding door Gasunie: (juni 2011 – december 2012)

Reageren binnen 6 maanden is belangrijk

Voor het saneren van GR-aandachtpunten kent het BevB geen uiterste termijn. Toch wil Gasunie het proces van informatie vergaren, de informatiebeoordeling, de voorbereiding voor selectie van te saneren situaties en de uitvoering daarvan uiterlijk binnen 3 tot 4 jaren na invoering BevB achter de rug hebben. Dat vraagt om een strakke planning en uiteraard een vlotte medewerking van de gemeenten.

Toetsing ontvangen informatie en CAROLA-berekeningen

De van de gemeenten ontvangen reacties (*CAROLA-berekeningen*) worden door Gasunie getoetst. Tevens wordt gekeken naar de onderstaande elementen. E.e.a. is nodig om te beoordelen of er daadwerkelijk gesaneerd moet worden en wie voor de kosten aanspreekbaar is.

- beoordeling bouw-/bestemmingsplan
- beoordeling GR-berekening (*met name van belang is de wijze waarop de bevolkingsdata in de berekening is ingebracht. Welke tijds- en aanwezigheidsfracties zijn toegepast, hoe zijn werknemers of bewoners/gebruikers van grote objecten over het terrein verdeeld*)
- beoordeling situatie ter plaatse (*hoe zijn de plaatselijke omstandigheden, hoe is de leiding daarin opgenomen, check leidingdata, is er sprake van eerder toegepaste risico reducerende maatregelen, maar nog niet in de berekening verwerkt*)
- wat heeft de gemeente zelf ondernomen (*verantwoording GR, planoptimalisatie, bouwen elders, maatregelen etc.*)
- definitieve berekening met CAROLA

Niet in aanmerking voor sanering komen: (geldt voor gerealiseerd en geprojecteerd GR)

- GR onder de oriëntatiewaarde (*kan bijvoorbeeld door GR-verantwoording opgelost worden, dan wel door het vastleggen van maatregelen in verordeningen of bestemmingsplannen door gemeente*)
- binnen de saneringstermijn voorziene bestemmingswijziging, of andere voorziene omstandigheden waardoor overschrijding op termijn niet meer bestaat.
- indien zich artefacten in de toegepaste bevolkingsdata voordoen. (*bijvoorbeeld op 1 postcode komen buitensporig veel mensen voor. Dan volgt een realistische spreiding over de locatie, waarna een nieuwe GR beoordeling volgt*).

GR: selectie saneringsituaties (januari 2013)

Nadat alle voorbereidingen zijn afgerond resteert een lijst met GR-aandachtpunten waarvan de oriëntatiewaarde is overschreden en die in principe voor sanering in aanmerking komen. In overleg met het ministerie van IenM worden de te saneren GR-aandachtpunten geselecteerd. Hierbij wordt rekening gehouden met de plaatselijke omstandigheden en de kosten om het aandachtspunt op te kunnen lossen, indachtig het taakstellende totaalbudget "saneringen BevB", dat overeen is gekomen tussen Gasunie en IenM (*45 miljoen euro*). IenM legt de saneringen vast in een beschikking conform art. 5 lid 1 BevB. Indien het een buitengewoon kostbare sanering betreft, bijvoorbeeld het aandachtspunt is alleen op te lossen door een verlegging of de vervanging van de bestaande leiding uit te voeren, dan gaan IenM en Gasunie om tafel om de mogelijkheden die art. 5 lid 2 BevB (*schadecompensatieregeling*) biedt, nader in te vullen.

De geselecteerde saneringsituaties GR worden ingepland naar snelheid van uitvoerbaarheid. Dit resulteert in een landelijk GR-saneringsplan.

Het is belangrijk dat Gasunie eind 2012 beschikt over een lijst met alle potentiële saneringssituaties inclusief de kosten voor sanering. Omdat Gasunie tijd nodig heeft om voor GR-aandachtspunten een passende maatregel te ontwerpen, waarvoor veldonderzoek nodig is, en om een kostenbegroting op te stellen, dienen de gemeentelijke CAROLA-berekeningen uiterlijk 18 november 2011 bij Gasunie aanwezig te zijn. Alleen dan kan het GR-aandachtspunt in januari 2013 meegenomen worden het selectieproces. Na uitputting van het totaalbudget zal Gasunie geen GR-aandachtspunten op eigen kosten saneren.

GR: uitvoering saneringen door Gasunie: (februari 2014 – december 2014)

De uitvoering van de GR saneringen is min of meer gelijk aan de situatie zoals omschreven bij het saneren van PR. De in de voorbereidingsfase geschikt bevonden maatregelen worden conform het landelijk GR-saneringsplan uitgevoerd.

Een sanering is eenmalig. Elk verandering in het GR welke plaatsvindt na een sanering en deze verandering wordt niet veroorzaakt door de leiding, dient de gemeente te verantwoorden. Een andere optie is dat de gemeente op eigen kosten organisatorische of fysieke maatregelen treft. De leidingexploitant moet hierover tijdig worden geïnformeerd door de gemeente i.v.m. invloed op toekomstige berekeningen, het beoordelen van toelaatbaarheid bij de leiding en uiteraard het regelen van toezicht tijdens het aanbrengen van de maatregelen.

Rol gemeenten: (2011 – 2021)

Voor Gemeenten die te maken hebben met leidingen van Gasunie en waar sprake kan zijn van risicosaneringen, zijn 3 zaken van essentieel belang.

1. Op grond van art. 19 BevB moeten gemeenten uiterlijk 1 januari 2016 hun ruimtelijke plannen conform BevB hebben vastgesteld. Dat betekent vooral dat gevolg moet worden gegeven aan artikel 11, 12 en 14 van het BevB. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de anticipatieregeling art. 17 lid 4 BevB. Daarbij moet ook gedacht worden aan het volgende punt.
2. Gemeenten zijn op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) verantwoordelijk voor een goede ruimtelijke ordening. Dat houdt in dat de thans geprojecteerde kwetsbare objecten wegbestemd zouden moeten worden, indien realisatie ervan binnen de planperiode niet realistisch is. Onnodige kostbare risicosaneringen worden hierdoor voorkomen en er wordt bereikt dat het risicosaneringsdossier na 10 jaar definitief kan worden gesloten. Dit is voor de rechtszekerheid van alle betrokken partijen beter.
3. Gemeenten die (nieuwe) risicosituaties laten bestaan (ontstaan) door met de van Gasunie ontvangen informatie onvoldoende te doen of in hun planologie onvoldoende rekening te houden met het BevB, lopen de kans in rechte te worden aangesproken voor de schade die daaruit voortvloeit. Een periode van 10 jaar acht het ministerie van IenM alleszins redelijk om het saneringshoofdstuk definitief af te kunnen sluiten.

Rol VROM-Inspectie:

- IenM heeft de VROM-Inspectie opdracht gegeven extra aandacht te besteden aan voornoemde aspecten onder 1 t/m 3.
- Daarnaast oefent de VROM-Inspectie eerstelijns toezicht uit op Gasunie v.w.b. de verplichtingen die Gasunie heeft o.g.v. het BevB. Eén van die verplichtingen is of Gasunie de op haar rustende saneringsplicht adequaat vervult en hier bijtijds mee klaar is. Gasunie gaat de VROM-Inspectie op de hoogte stellen van de informatievergaring bij gemeenten, de opstelling van het saneringsplan en een regelmatige update verstrekken over de voortgang van de saneringen.
- Het kan incidenteel voorkomen dat een gemeente en Gasunie conflicteren over een bepaalde situatie. Er is bijvoorbeeld onenigheid over toegepaste bevolkingsdata. IenM, maar ook de VROM-Inspectie hebben aangeboden, desgevraagd, een bemiddelende rol te willen spelen.

tijdschema:

Aanpak PR:

- netberekening door KEMA i.o.v. Gasunie 10 - 18 februari 2011
- controle en uitzetten binnen Gasunie-organisatie 21 februari – 17 maart 2011
- informatiebrief (*algemeen, gerealiseerd en geprojecteerd PR*) naar gemeenten 18 maart 2011
- gerealiseerd PR-knelpunt: reactietermijn gemeenten t/m 13 mei 2011
- geprojecteerd PR-knelpunt: reactietermijn gemeenten t/m 1 september 2011
- voorbereiding maatregelen door Gasunie: mei 2011 - december 2011
- uitvoering saneringen juni 2011 – december 2013

Aanpak GR:

- GR-screening door KEMA i.o.v. Gasunie februari maart 2011
- informatiebrief (*algemeen, gerealiseerd en geprojecteerd GR*) naar gemeenten 16 mei 2011
- gerealiseerd en geprojecteerd GR-aandachtspunt: reactietermijn gemeenten t/m 18 november 2011
- voorbereiding maatregelen door Gasunie: juni 2011 - december 2012
- selectieproces met IenM januari 2013
- uitvoering saneringen februari 2013 – december 2014

Nadere informatie:

De voorbereiding en uitvoering van de saneringen wordt binnen Gasunie begeleidt door de tracébeheerders. Deze functionarissen zijn werkzaam binnen een bepaalde regio van Nederland en beheren voor Gasunie binnen die regio de diverse leidingtracés van Gasunie (*leiding(en) inclusief bijbehorende belemmeringsstrook*). Zij zijn voor gemeenten vaak het eerste aanspreekpunt bij nieuwe ontwikkelingen nabij een leiding van Gasunie. Mocht u naar aanleiding van dit informatieblad of anders vragen hebben over de saneringsaanpak, dan kunt ook daarvoor terecht bij de tracébeheerder in wiens regio uw gemeente ligt. U vindt op de bijgesloten kaart van Nederland bij welke tracébeheerder u terecht kunt, inclusief hun telefoonnummer.